

# KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU



INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 72 (1)

Izdan 1 aprila 1935.

## PATENTNI SPIS BR. 11508

Ing. Frommer von Rudolf, Budapest, Mađarska.

Osigurački uredjaj za lovačke puške.

Prijava od 27 septembra 1933.

Važi od 1 avgusta 1934.

Traženo pravo prvenstva od 30 septembra 1932. (Mađarska).

Kod takozvanih pušaka sa gornjim ključem (Toplever) vrši se pomoću okretanja ključa na poznati način otkočenje cevi odn. cevi usled čega one mogu da se prelamaју t. j. oruđe može da se otvori. Kod izvesnih vrsta takvih pušaka prelamača okretanjem gornjega ključa ne vrši se samo otkopčenje, nego istovremeno se osiguračka sprava gura u osigurani položaj t. j. drugim rečima okretanjem ključa oruđe se automatski i osigurava.

U izvesnim slučajevima može biti potrebno, da se to automatsko osiguranje isključi, da se okretanjem ključa izvrši samo otkočenje cevi tako, da se ne izvrši i osiguranje. Osigurači, koji omogućuju takvu udešljivost načina delovanja, nisu bili dosada poznati kod pušaka prelamača sa gornjim ključem. Pronalazak se odnosi na udešljivi osigurač, koji se može upotrebiti kod pušaka prelamača sa gornjim ključem.

Osigurački uredjaj preme pronalasku bitno se sastoji u tome, što se predvidja spojni elemenat između ključa odn. između onoga dela oruđa koji kada se ključem stavi u delatnost uključuje osigurač, a tako isto i spojni elemenat, pri čemu taj spojni elemenat može da se uključi i isključi tako, da kada je uključen onda prenosi kretanje ključa na osigurač, t. j. vrši automatsko osiguranje, dok kada je spojni elemenat isključen, onda ključ nemože da utiče na osigurač.

Na priloženim su nacrtima pretstavljene osigurački uredjaji prema pronalasku u nekoliko oblika izvodjenja.

Sl. 1 je podužni presek prvoga oblika izvodjena sa isključenim automatskim osiguračem.

Sl. 2 je isti presek sa uključenim osiguračem.

Sl. 3 je poprečni presek po liniji III-III na sl. 1.

Sl. 4 je poprečni presek po liniji IV-IV na sl. 2.

Sl. 5 je izgled ozgo na sl. 2. sa okrenutim ključem.

Sl. 6 je presek po liniji VI-VI na sl. 2.

Sl. 7 je izgled ozdo u odnosu na sl. 3.

Sl. 8 je izgled osovine ključa.

Sj. 9 je upravani presek kroz čauru ključa.

Sl. 10 i 11 su izgledi jedne podinosti izradjene kao pločica.

Sl. 12 je izgled ozgo na sl. 8.

Sl. 13 je izgled ozgo na sl. 9.

Sl. 14 je podužni presek drugoga oblika izvodjenja.

Sl. 15 je presek po liniji XV-XV na sl. 14.

Sl. 16 pokazuje osovinu ključa drugog oblika izvodjenja deliminčno u preseku.

Sl. 17 je upravni presek kroz čauru ključa drugog oblika izvodjenja.

Sl. 18 je gornji izgled na sl. 17.

Sl. 19 je izgled ozgo na sl. 16.

Sl. 20 i 21 pokazuju jednu pojedinost u preseku i u izgledu ozgo kod drugog oblika izvodjenja.

Sl. 22 i 23 su dva izgleda druge jedne pojedinosti.

Sl. 24 pokazuje izgled jedne pojedinosti oba oblika izvodjenja.

Sl. 25 je izgled ozgo na sl. 24.

Sl. 26 je podužni presek trećeg oblika izvodjenja sa isključenim osiguračem.

Sl. 27 je isto što sl. 26 ali sa uključenim osiguračem.

Sl. 28 je izgled ozgo jednog dela istog oblika izvodjenja.

Sl. 29, 30 i 31 je isto prestavljanje četvrtog oblika izvodjenja.

Kod prvog oblika izvodjenja 1 je ključ, koji je na poznati način spojen sa osovino 2 ključa. Na osovini ključa nalazi se takodje na poznati način smeštena čaura 3 ključa, koja vrši kretanje zajedno sa osovino ključa i sa njom je spojena pomoću površine 4 (sl. 9 i 13), koja se nalazi u šupljini čaure, kao i sa pljošticama 5 (sl. 8) smeštenim na osovini ključa. Osovina ključa je po svojoj dužini probušena i u šupljini 11 (sl. 8) može da se pomera šipka 6 (sl. 3 i 4.) Na čauri ključa 3 leži kotur 7 (sl. 1, 6, 10 i 11), koji je svojom šupljinom 8 navučen na osovino ključa i na njoj može da se pomera gore-dole. Kotur 7 ima jezik 9, koji strči u šupljinu 8 i dopire do preko središta kotura. U cilju prijema jezika 9 nalazi se na osovini ključa prerez 10 (sl. 8), koji dopire do šupljine 11 osovine ključa tako, da jezik 9 naleže na šipki 6, koja se nalazi u šupljini 11. (sl. 3 i 4).

U šupljinama 12 ključa 1 nalaze se opruge 13, koje guraju nadole kotur 7 prema čauri 3 tako, da kotur nalegne i na gornji kraj šipke 6 i da prema tome, kada se pritiskuje na više šipka 6 može da se izgura naviše nasuprot delovanja opruga 13.

Gornji kraj odbojnika 25 čaure 3 ključa (sl. 9 i 13) služi za to, da je održava na izvesnom otstojanju od ključa 1. Radi stavljanja u dejstvo šipke 6 smešteno je pritiskivačko dugme 14 (sl. 1-4, 7, 24 i 25) koje strči iz kutije oružja ispod ključa, čiji se nos 15 odgovarajućim okretanjem može udesiti u obadva zupca 16, 17 u kutiji oružja. Kada se nos 15 nalazi u dubljem zupcu 16, tada je pritiskivačko dugme u njegovom donjem položaju (sl. 1 i 3) u kome slučaju opruge 13 pritiskuju na dole kotur 7 i šipku 6. Kada se tome nasuprot pritiskivačko dugme utisne i njegov nos 15 bude okrenut u zubac 17 (sl. 2 i 4), tada se pritiskivačkim dugmetom šipka 6 pritiskuje a sa njom i kotur 7 u gornji položaj. Kotur 7 ima nos 18, koji u gornjem položaju kotura dospeva ispred osiguračke šipke 19. Ako se dakle kotur 7 dovede u gornji položaj i ako se obrtanje nosa 15 u zubac 17 utvrdi u tome položaju, tada će nos 18 kotura 7 staviti u dejstvo osiguračku šipku 19

t. j. kada se ključ okrene, tada će njegova osovina 2 okrenuti i njegov kotur 7, pri čemu će se staviti u delovanje i osigurački uređaj. Ako se tome nasuprot spuštanjem pritiskivačkog dugmeta kotur 7 doveo u donji položaj, tada nos 18 kotura dospeva pod osiguračku šipku 19 (sl. 1), u kome slučaju okretanje ključa ne utiče na osiguračku šipku 19 odn. sa njom ne dolazi do zahvatanja.

Osigurački uređaj može samo po sebi biti izradjen kao i dosada. Na sl. 1 pretstavljen je jedan po sebi poznati osigurački uređaj, kod koga je osiguračka šipka 19 spojena sa dugmetom 20 koje se rukom može pomerati napred i nazad i kojim se stavlja u delovajne poluga 22, koja se oko čepa 21 može da obrće. U položaju te poluge nacrtanom punim linijama obarači 23 mogu se slobodno kretati. Dok u položaju te iste poluge nacrtanom isprekidanim linijama donji krak poluge naleže ispred ramena 24 obarača, te se na taj način obarači ukoče.

Kod oblika izvodjenja pretstavljenog na sl. 14 do 23 kotur 27, koji sastavlja u dejstvo svojim nosom 18 osiguračku šipku 19 otstupajući od prvog oblika izvodjenja, nemože da se pomera u visinskom pravcu, nego tome na suprot može da se okreće oko osovine ključa, u kome cilju kotur ima kružan otvor 28 (sl. 21). Kotur 27 može da se spoji sa osovino ključa, u kome slučaju ona sa sobom uzima kotur 27 kod njenog okretanja, pri čemu ona stavlja u delovanje osigurač pomoću svoga nosa 18. Ako se kotur otkači od osovine ključa, to ga neće sa sobom povući osovina ključa, pa dakle ni osigurač neće biti stavljen u dejstvo. Razrešljiva spojka između kotura 27 i osovine ključa može biti proizvoljne vrste. Spojka primera radi pretstavljena na nacrtu sastoji se od roščića 30, koji je pritvrdjen na šipci 6 i može se naviše pritisluti pomoću pritiskivačkog dugmeta 14 nasuprot opruge 29. Roščić strči na bočnom otvoru 31 (sl. 16) van osovine ključa i zahvata u žljeb 32 osovina ključa sve do kotura 27. Na donjoj strani kotura 27 nalazi se šupljina 33 (sl. 14, 20 i 21) u koju prodire gornji kraj roščića 30 kada se šipka 6 naviše pritisne, čime se spaja osovina ključa sa koturom 27. U cilju vodjenja i pouzdanog držanja roščića predvidjen je žljeb 34 u šupljini čaure ključa (sl. 14, 17 i 18). Na gornjoj čeonj površini čaure ključa predvidjen je odbojnik 35, koji se kreće u izrezu 36 kotura 27 (sl. 15) kada se spojka kotura 27 razreši, pri čemu kotur ostaje nepomičan.

Kod oblika izvodjenja po slikama 26 do 28 na osovini 37 ključa 1 nalazi se na

poznat način udešen ekscentar 38, koji stavlja u delovanje rezu 39 za kuku cevi. U smislu pronalaska je na rezi 39 smeštena jednokraka poluga 42, koja može da se obrće oko čepa 41 i koja se opruga 43 pritiskuje prema pritiskivačkom dugmetu (sl. 26) nalazi se slobodan kraj poluge 42 ispod osiguračke šipke 19. Dakle okretanje ključa 1, kojim se reza 39 a sa njom i krak poluge 42 guraju na desno, ne može da utiče na osiguračku šipku 19. Ako se pak pritiskivačko dugme utisne, usled čega slobodni kraj kraka 42 dospeva u istu visinu sa krajem osiguračke šipke 19 (sl. 27), tada se vrši okretanjem ključa pomoću kraka 42 pomeranje osiguračke šipke 19 na desno, pa time i osiguranje oružja

Kod oblika izvođenja prema sl. 29 do 31 nalazi se na osovini 44, koja je u smislu okretanja spojna sa ključem 1 i koja u je pomerljiva u upravnom pravcu prema ključu, nos 45, koji se u donjem položaju osovine 44 nacrtanom na sl. 29 nalazi ispod osiguračke poluge odn. osiguračke šipke 19, dakle ne može na nju da deluje. Ako se tome na suprot osovina 44 utiskivanjem dugmeta 14 kkreće u gornji položaj (sl. 30), tada nos 45 dospeva prema kraju osiguračke šipke 19, pri čemu se kod okretanja ključa okreće i osovina 44, te se i osiguračka šipka 19 pomera, usled čega se oružje osigurava.

#### Patentni zahtev:

1. Osigurački uređaj za lovačke puške sa gornjim ključem, kod koga ključ stavlja u dejstvo osim brave cevi i osigurački uređaj, naznačen time, što je između kjuča ili elementa oružja koga stavlja u dejstvo ključ i koji utiče na osigurački uređaj i između ovoga poslednjeg smešten uključivi i isključivi spojni element, koji kod uklju-

čenog položaja prenosi kretanje ključa na osigurački uređaj, dok u isključenom položaju ne utiče na osigurački uređaj.

2. Osigurački uređaj po zahtevu 1, naznačen time, što ima kotur (7) koji stavlja osigurački uređaj oružja u delovanje pomoću nosa (18), pri čemu je kotur (7) pomerljiv na osovini (2) ključa i pored toga u jednom položaju se nalazi van dometa šipke (19) osiguračkog uređaja, dok ipak u drugom položaju dolazi u vezu sa tom šipkom.

3. Osigurački uređaj po zahtevu 1 i 2, naznačen time, što ima šipku (6), koja može da se pomera, u cilju premeštanja kotura (7), u osovini ključa pomoću pritiskivačkog dugmeta, koje štrči van oružja.

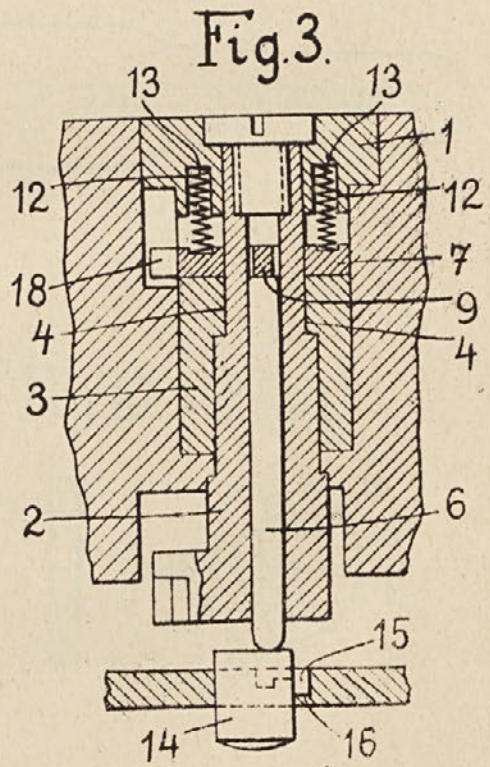
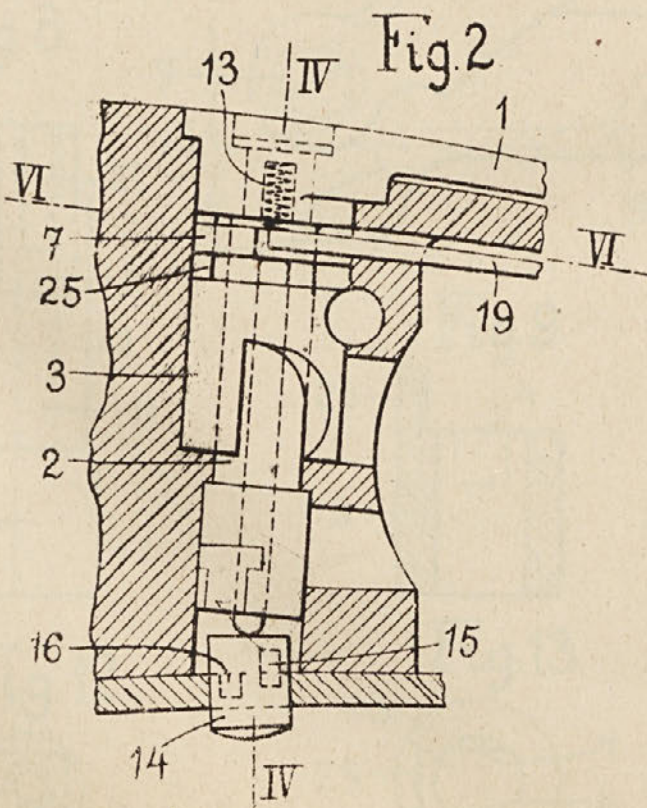
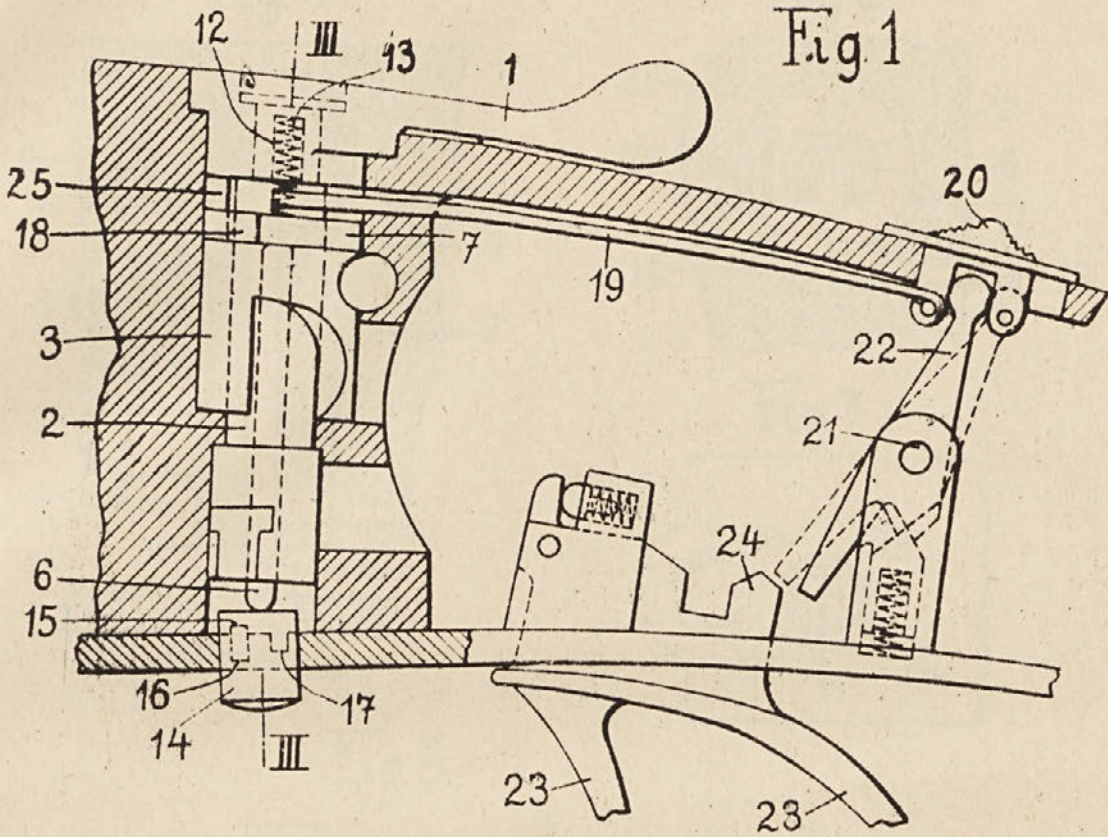
4. Osigurački uređaj po zahtevu 1, naznačen time, što ima na osovini ključa obrtljiv kotur (27), koji svojim nosom stavlja u dejstvo osigurački uređaj oružja i koji je pomoću uključive i isključive spojke spojen sa osovinom ključa.

5. Osigurački uređaj po zahtevu 4, naznačen time, što je na šipki (6) smešten rošćić (30) a koja je šipka pomerljiva u osovini ključa, pri čemu rošćić (30) kod pomeranja šipke prodire u šupljinu na koturu (27) i time spaja taj kotur sa osovinom ključa.

6. Osigurački uređaj po zahtevu 1, naznačen time, što je za rezu, koja hvata u kuku cevi, zglavkasto priključen krak (42), koji je u jednom položaju van kruga delovanja osiguračke šipke, dok je pak u drugom položaju u vezi sa njom.

7. Osigurački uređaj po zahtevu 1, naznačen time što ima osovinu (44), koja je u smislu okretanja uključena sa ključem, dok je u podužnom pravcu pomerljiva, pri čemu njen nos (45), koji stavlja u delovanje osigurački uređaj, u jednom položaju stoji van kruga delovanja osiguračke šipke, dok u drugom položaju ipak stoji u vezi sa osiguračkom šipkom.







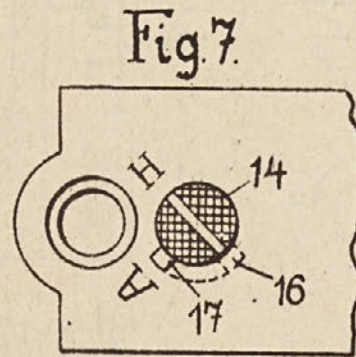
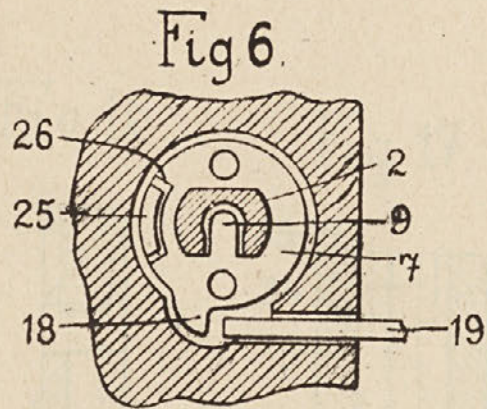
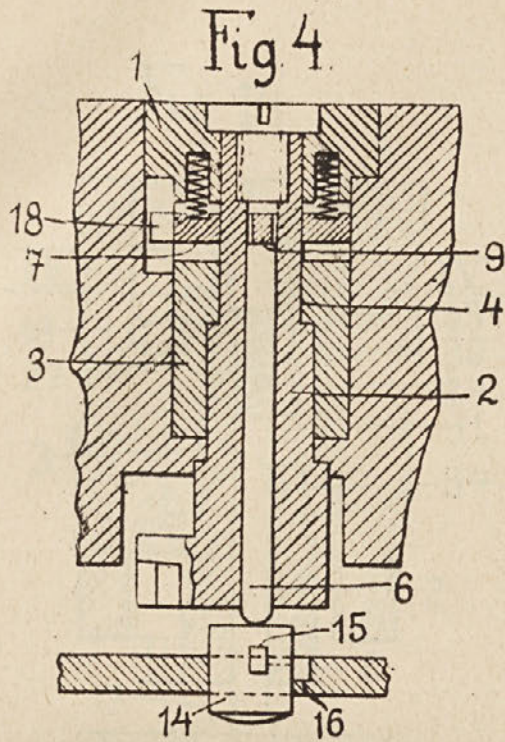


Fig 5.

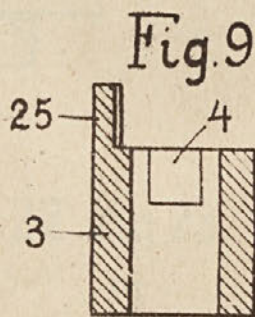
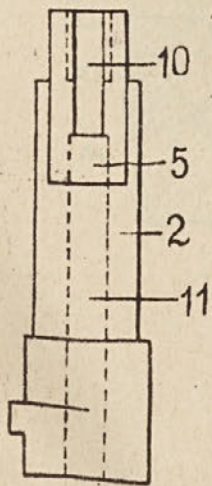
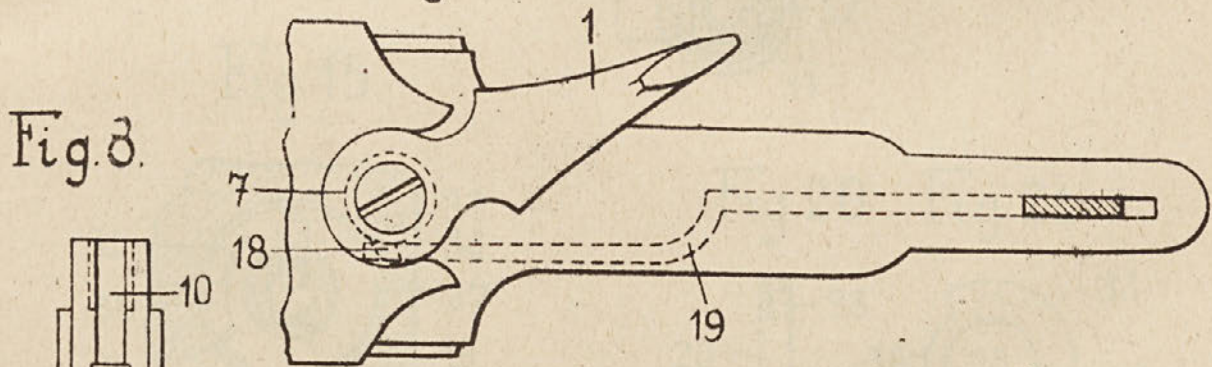


Fig 10. Fig 11

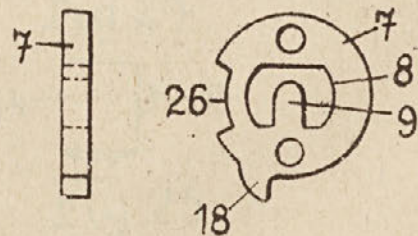


Fig 12.

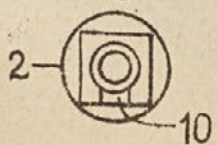


Fig 13.

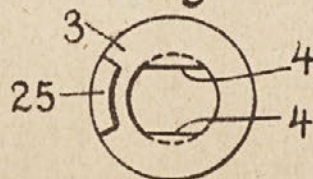






Fig. 14

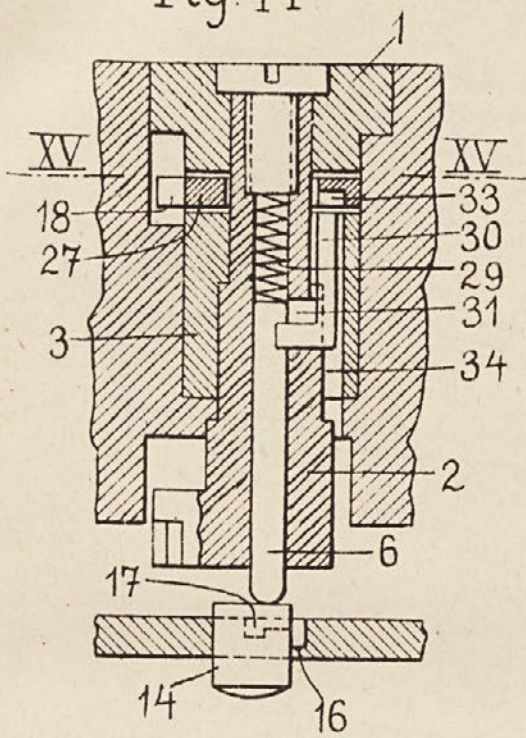


Fig. 16

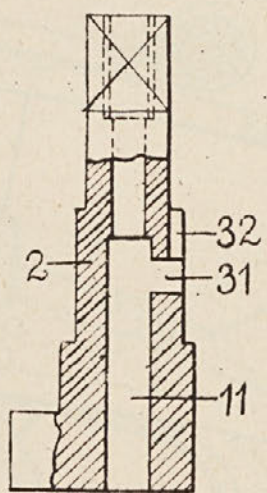


Fig. 17.

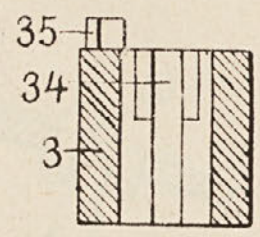


Fig. 18.

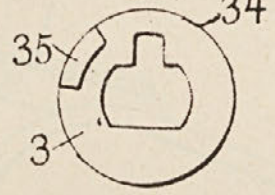


Fig. 15

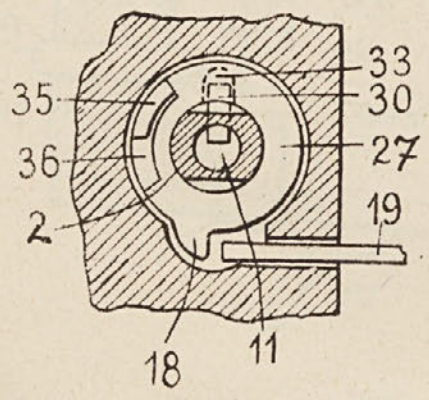


Fig. 19

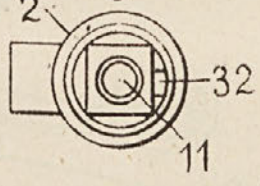


Fig. 20

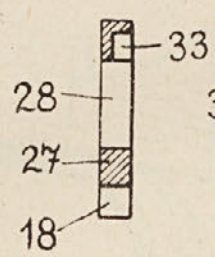


Fig. 21

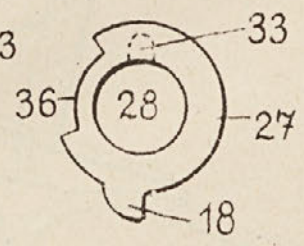


Fig. 22. Fig. 23.

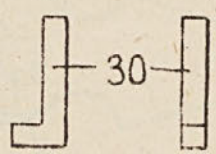


Fig. 24.

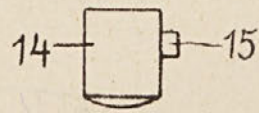


Fig. 25.

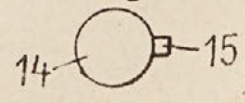




Fig.26.

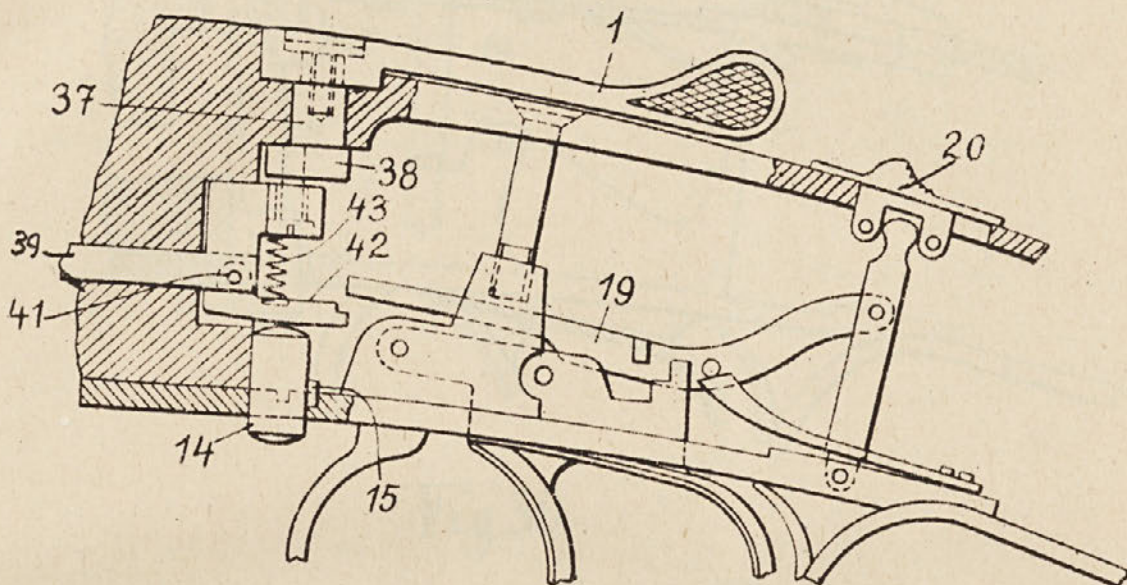


Fig.27.

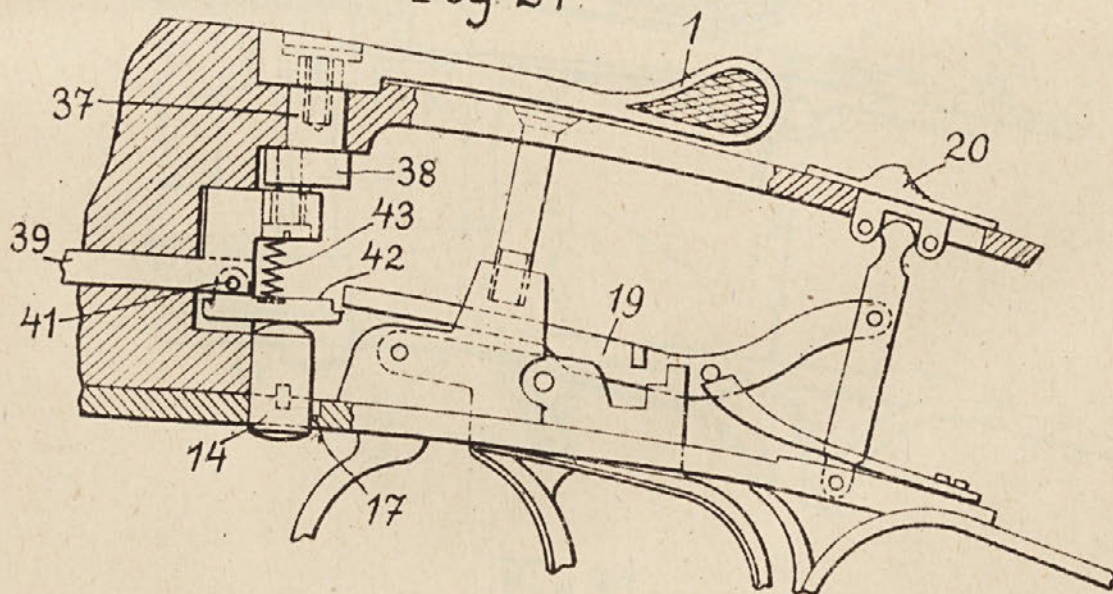


Fig.28.

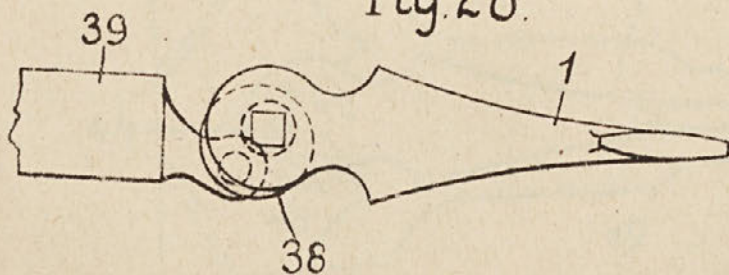




Fig 29

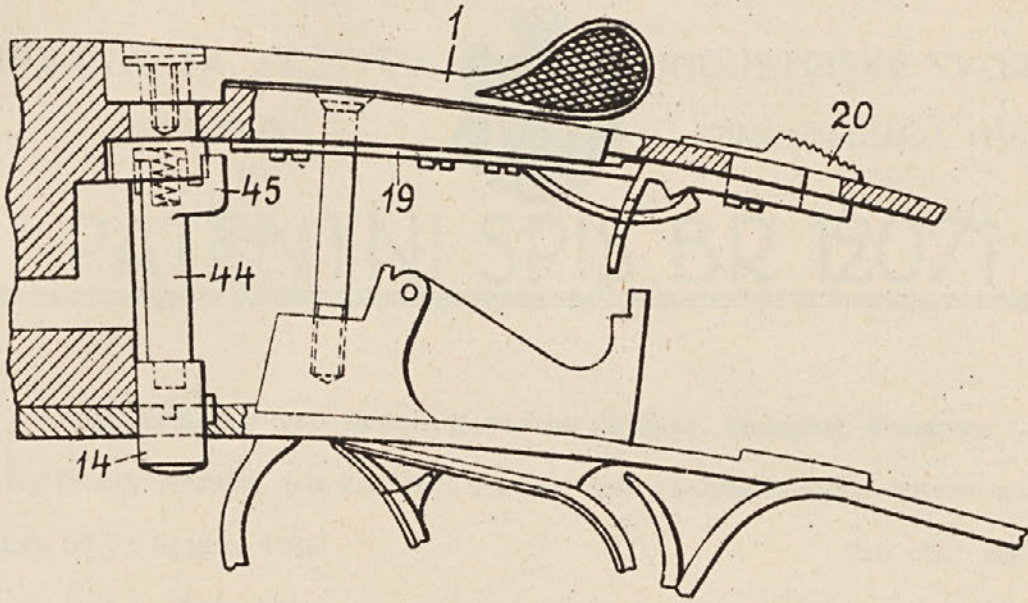


Fig.30

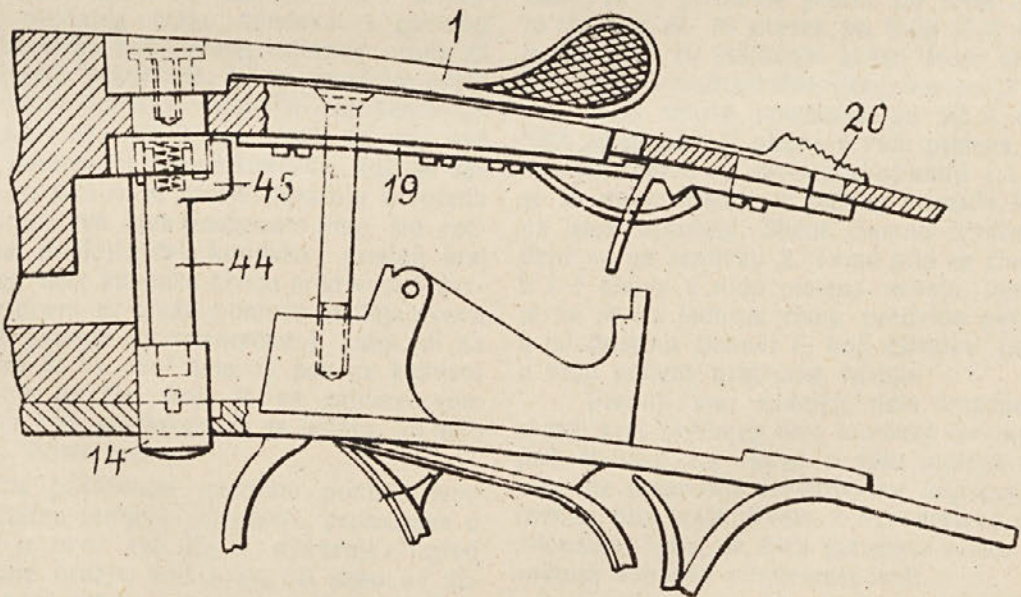


Fig.31.

